

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Тези доповідей
III Міжнародної студентської наукової конференції
(26-27 вересня 2024 року, м. Львів)*

*За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК*

Львів -2024

УДК 37.013.73: 005.32

РОЛЬ ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Іванна СЛОБОДЯНЮК

студентка

Науковий керівник – **Ірина ГРАБОВСЬКА**

старший викладач

Хмельницький національний університет (Україна)

Етика (від грецького слова *ethos* – звичай або спосіб життя) – наука про суспільне життя людини, про добру або справедливу та несправедливу людську діяльність. Ділова етика – ступінь довіри суспільства до продуктів і послуг бізнесу, ступінь довіри до бізнесу з боку роботодавця, працівника й суспільства в цілому [1]. Особливого значення етичні засади менеджменту діяльності організацій набули на межі ХХІ ст. Вислів «ХХ століття – століття технологій, ХХІ вік – вік психології, етики» актуалізовано у сфері економіки, бізнесу. Відомий менеджер Джек Уелч, який понад 20 років очолював компанію «Дженерал електрик», акцентує увагу на такому аспекті діяльності менеджера: «У новому тисячолітті, сповненому жорсткої конкуренції, треба вести людей до цілі, не командуючи ними, а запалюючи, надихаючи їх» [2].

Етична компетентність менеджерів – це їхня здатність приймати рішення й діяти відповідно до етичних стандартів, моральних принципів і норм. Можна виділити десять моделей поведінки, які окреслюють етику в менеджменті: цілісність (етичні керівники демонструють особисту чесність і сміливість, принциповість та надійність); чесність (етичні керівники є чесними, правдивими, навмисно не обманюють інших частковими істинами, вибірковими замовчуваннями чи будь-якими іншими засобами); довіра (етичні керівники гідні віри, вони докладають усіх зусиль, щоб виконати букву й дух своїх обіцянок і зобов'язань); справедливість (етичні люди демонструють відданість справедливості, ставляться до людей з толерантністю та приймають різноманітність); доброта (етичні керівники люблячі, співчутливі, щедрі та добрі); повага (означає ставлення до всіх

людей, незалежно від статі, раси чи національного походження, з однаковою повагою та гідністю); законність (етичні менеджери дотримуються правил і положень у діяльності своєї компанії); відмінність (етичні працівники прагнуть до досконалості під час виконання обов'язків і активно підвищують свою компетентність у всіх сферах); лідерство (етичні працівники прагнуть бути позитивним зразком для наслідування як лідери); відповідальність (вони приймають відповідальність за свій вибір і дії) [3].

Розвиток суспільних відносин висуває високі вимоги до рівня професійної підготовки менеджера, який має пам'ятати, що несе особисту відповідальність перед колегами й компанією за сприяння усуненню причин і обставин, що підривають її авторитет і негативно впливають на ситуацію в колективі. Отже, етична компетентність є фундаментальною складовою частиною професійної діяльності менеджера, що допомагає забезпечити довіру, ефективність та успішність компанії в умовах сучасного бізнес-середовища. Для її розвитку слід навчати менеджерів основам етики, розвивати в них відповідні навички й формувати культуру етичної поведінки в компанії. Консультування з проблеми формування професійної етики менеджерів є актуальним завданням сучасної української організаційної психології, вирішення якого вимагає цілеспрямованої підготовки практичних психологів, що передбачає: ознайомлення з особливостями співпраці психолога з менеджером (керівником) організації, зокрема в ситуаціях, коли останній виступає і як замовник, і як клієнт; підготовку до участі в розробленні нормативно-етичних засад діяльності менеджерів для запобігання виникненню етико-психологічних проблем у підпорядкованому йому підрозділі організації; опанування методиками для діагностики рівня розвитку етичного складника професійної культури менеджера; опанування тренінговими програмами, впровадження яких сприяло б становленню професійної етики менеджерів; засвоєння етичних засад здійснення консультування в організаціях. Таким чином, можна зробити висновок про те, що на сьогодні, з одного боку, актуальною є проблема формування

професійної етики менеджерів компаній, а з іншого — проблема аналізу змістового, діагностичного та корекційно-розвивального складника діяльності організаційних психологів із цієї проблеми [4].

За результатами аналізу досліджень і використаних літературних джерел загалом можна зробити такі висновки, що етична компетентність менеджера є важливою частиною успішної професійної діяльності, оскільки вона забезпечує довіру, репутацію та стабільний розвиток компанії. Дотримання етичних принципів також допомагає уникнути правових і фінансових ризиків, сприяє створенню здорової корпоративної культури, стимулює інновації та зміцнює стосунки з партнерами і суспільством. Щоб досягти високого рівня етичної компетентності варто систематично працювати над розвитком етичної свідомості менеджерів і формувати відповідне середовище в організації. У майбутньому це забезпечить стійкий успіх компанії в умовах сучасного конкурентного бізнес-середовища.

Список використаних джерел:

1. The Impact of Professional Ethics in the Workplace and Their Role in Shaping Organizational Culture. URL: <https://aithor.com/essay-examples/the-impact-of-professional-ethics-in-the-workplace-and-their-role-in-shaping-organizational-culture>
2. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера : навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 442 с.
3. Ethics in Management: Different Approaches, Types and Benefits. URL: <https://www.makingbusinessmatter.co.uk/ethics-in-management/>
4. Дуткевич Н. С., Єщенко М. Г. Етична компетентність менеджерів та її значення у професійній діяльності. *Збірник наукових праць ДонНАБА*. 2018. № 3(13). С. 129–137.